БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 232 (6667)
НОЯБРИИН 7
СУББОТО
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомои, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ой мандаха болтогой!
Ленин—Сталинай туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудһаа).

Ажалшадай агууехэ һайндэр

Мүнөөдэр манай социалистическэ Эхэ ороной ажалшад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе гүн ехэ баяр баясхалангай оршон байдалда һайндэрлэжэ байна. Советскэ Союзай арадуудтай нэгэн хамта энэ гайхамшагта үдэрые эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы оронуудай ажалшад мүн лэ һайндэрлэнэ.

36 жэлэй саада тээ, 1917 оной ноябриин долоондо, Россин пролетариат социалистическэ революци хэжэ, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ хуудаһа нээһэн байгаа. Үнгэрһэн 36 жэлэй хугасаа дотор манай агуу ехэ орон хадаа Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро ябажа, асари ехэ илалтануудые туйлаһан байна. Октябрьска революциин ашаар дэлхэйн бүмбэрсэгэй зургаанай нэгэ хуби дээрэ хүнэй хүниие мүлжэхэ ябадал хэтэ мүнхэдөө усадхагдаһан, национальна ба колониальна дарлалта бүримүһэн үгы хэгдэһэн байна.

Түүхын тон богонихон болзор соо манай ороной ажалшад өөрынгөө экономико болон культурые хүгжөөхэ талаар айхабтар ехэ илалтануудые туйлаа. Ленин—Сталинай партиин политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй ашаар манай социалистическэ орон мүнөө дэлхэй дээрэ эгээн томо, хүсэн түгэс индустриально-колхозно гүрэн болонхой. Арбаад шахуу жэлэй урда болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн манай гүрэнэй бата бэхи, илагдашагүй байһые эли тодоор гэршэлэн харуулаа.

Дайнай хойто тээхи үе соо советскэ хүнүүд эрэлхэг зоригтойгоор ажаллажа, арадайнгаа ажахые тон түргэнөөр һэргээн бодхоогоод, Коммунистическэ партиин түүхэтэ XIX съездын шиидхэбэринүүдээр харагдаһан гайхамшагта ехэ программые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр мүнөө оролдоно. Парти болон Советскэ Правительство ойрын 2—3 жэлэй хугасаа дотор оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжэхэ ба үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгые тон ехээр үргэдхэхэ гэһэн зорилгонуудые үргэн нийтэ ажалшадай үмэнэ мүнөө табяад байна. КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол, мүн һүүлэй үедэ парти, правительствын гаргаһан хэдэ хэдэн шухала шиидхэбэринүүд хадаа советскэ хүнүүдэй саг үргэлжэ ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын тулада партиин зүгһөө гаргагдажа байгаа эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгые дахинаа гэршэлэн харуулна.

Хаанта хархис засагай үедэ дарлалта доро ябаһанаа имагтал Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин аша туһаар тэрэ дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһэн Бурят-Монголой ажалшад арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Республикынгаа экономикые ба культурые саашадань амжалтатайгаар хүгжөөхын тулада хүдэлмэришэн, колхозник, интеллигенци бүхэн өөрынгөө хүсэ шадалые гамнанагүй. Юуб гэхэдэ, Ленин—Сталинай партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэриин ашаар, Агууехэ Октябрьска революциин ашаар манай республикын ажалшад эрдэм болбосоролоо һалбаруулан хүгжөөһэн, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура байгуулжа шадаһан байха юм. Советскэ засагай жэлнүүдтэ бурядай хүбүүд, басагад эрдэм һургаалаа дэлгэрүүлэн, урдань үзэгдөө дуулдаагүй мэргэжэлтэнүүд болоһон байна.

Советскэ Союз болбол эб найрамдалай политикые эрид шууд бэелүүлэн, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэхые эрмэлзэжэ байгаа агрессивнэ хүсэнүүдтэй түбхын түрүүндэ, Холбоото Штадуудай, Англиин, Франциин империалистнуудтай эсэргүү тэмсэжэ, мүнөө эб найрамдалай ба демократиин лагериие толгойлон ябана. Советскэ Союзтай ахадуугэй хани барисаатай байһан арадай демократиин оронуудай ажалшад, мүн агууехэ хитад арад социализмын замаар найдамтайгаар урагшаа дабшана. Эб найрамдалай тала баригшадай лагерь хүсэн түгэлдэр илагдашагүй лагерь болонхой.

Гадаадын гүрэнүүдэй хэдэн олон миллион простой хүнүүд социализмын ба демократиин лагериие бүхы аргаар дэмжэн, капитализмын хосорон һалаха сагые ойротуулалсана. Мүнөө үедэ колониальна ба дулдыданги оронуудай ажалшад капиталай богоолшолһоо өөрыгөө сүлөөлхын түлөө эрид тэмсэжэ, капитализмын үндэһэ һуурие задагайруулан һуларуулна.

Мүнөөдэр бүхы оронуудай хүдэлмэришэд ба таряашад СССР-тэ болоһон Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе һайндэрлэхэ зуураа, ажалшадай засагай түлөө, коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхээр бэлэн байһанаа дахинаа харуулжа байна.

Манай агууехэ Эхэ ороной ажалшад түрэл Коммунистическэ партияа, Советскэ Правительствоёо нигтаар тойрон жагсанхай байһанаа, манай орондо коммунизм байгуулхын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллаха байһанаа эли тодоор харуулха байна.

Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые ударидагша ба хүтэлбэрилэгшэ агууехэ хүсэн,—Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Ленин—Сталинай туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр — урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

Москвада баярай заседанинууд болоно

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд ба вечернүүд Москвада болоно. Советскэ Армиин Центральна театр соо Дзержинскэ районой ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан болобо. КПСС-эй Московско Комитедэй секретарь нүхэр В. В. Гришин Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Тимирязевскэ районой ажалшадай ехэ суглаан дээрэ Моссоведэй түйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр М. А. Яснов элидхэл хэбэ.

Киевскэ районой предприятинуудай, эмхи зургаануудай ба һургуулинуудай мянга гаран түлөөлэгшэд Евгений Вахтанговай нэрэмжэтэ театр соо сугларба. Академик К. В. Островитянов Агууехэ Октябриин 36-дахи жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Щербаковска райондо, мүн Владимир Ильичын нэрэмжэтэ завод, Сталинай нэрэмжэтэ автозавод дээрэ, СССР-эй советскэ композиторнуудай Союзда, Москвагай бусад предприятинууд болон эмхи зургаануудта баярай суглаанууд болобо.

(ТАСС).

Улан-Удэдэ баярай суглаан болобо

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театр һайндэрэйхеэр гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойдо зорюулагдан городой партийна, советскэ ба профсоюзна организацинуудай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан эндэ ноябриин 6-най үдэшэ болобо.

Энэ суглаанда столицын промышленна ба транспортна предприятинуудай, барилгын организацинуудай түрүүшүүл, эрдэмтэд, литература ба искусствын ажал-ябуулагшад, партийна болон нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд, хүдөө ажахын республиканска выставкэдэ ерэһэн түрүү колхозникууд болон механизаторнууд байлсаа.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ой тухай элидхэл нүхэр Д. Ц. Цыремпилон хэһэн байна.

Удаань баярай ехэ концерт болобо.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Обороны Министрын
ПРИКАЗ

1953 оной ноябриин 7. № 95. г. Москва.

Нүхэд солдадууд ба матросууд, сержантнууд ба старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ арад ба тэрэнэй алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе мүнөөдэр һайндэрлэжэ байна.

Коммунистическэ парти ба Правительствоёо нигтаар тойроһон Советскэ Союзай ажалшад гүрэнэй бүгэдэарадай һайндэрые коммунистическэ байгуулалтын программые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудтайгаар угтаба. Советскэ хүнүүдэй шэн зоригто ажалай ашаар социалистическэ экономико хэлбэришэгүйгөөр ургана, табадахи табанжэлэй даалгабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ, советскэ наука ба культура хүгжөөгдэжэ байна.

Хүдөө ажахые саашадань түргэнөөр хүгжөөхэ, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ хэрэг хангаха талаар парти ба правительствын баталан абаһан шиидхэбэриие манай арад ехэ зоригжолтойгоор бэелүүлжэ эхилбэ. Эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба советскэ интеллигенциин ажана байдалые дээшэлүүлхэ байна.

Эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай болон бүхы демократическа лагериин гайхамшагта амжалтануудай оршон байдалда энэ жэл тэмдэглэгдэбэ. Тиихэтэй хамта империалистнуудай зүгһөө агрессиин аюулай байһые хараадаа абажа, советскэ арад социалистическэ Эхэ оронойнгоо бэеэ хамгаалха шададабариие бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ тухайда саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргана.

Өөрынгөө арадта, Коммунистическэ партидаа ба Советскэ Правительстводаа хизааргүй үнэн сэхэ байдаг манай гүрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Октябриин Агууехэ туйлалтануудые найдамтайгаар хамгаалан жагсажа ба өөрынгөө дайшалхы мэргэжэлые эрид шууд дээшэлүүлжэ байна.

Нүхэд солдадууд ба матросууд, сержантнууд ба старшинанууд, офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойтой дашарамдуулан Таанадые амаршалан баяр хүргэнэб. Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ, мүнөө үеын дайшалхы техникэ ба зэбсэгые шудалалгада, өөрынгөө сэрэгэй болон политическэ эрдэмые шудалалгада шэнэ амжалтануудые таанадта хүсэнэб.

Бүгэдэарадай һайндэрые тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, ноябриин 7-до, манай Эхэ ороной столица—Москвада, союзна республикануудай столицануудта, тэрэшэлэн Калининградта, Львовто, Хабаровскда, Владивостогто ба герой-городууд: Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо ба Одессэдэ—артиллериин хорин буудалгаар салют хэхэ.

Манай социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад, тэрэнэй зориг түгэс Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

ССР Союзай Обороны Министр
Советскэ Союзай Маршал Н. А. БУЛГАНИН.

Инаг Эхэ орондоо ажалшадай бэлэгүүд

Түсэбһөө гадуур 30 вагон шэл

Механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэрилэгшэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороо һэн. Тиин тэдэнэр уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, энэ һайндэрые угтаба.

Заводой валовой продукци үйлэдбэрилхэ 10 һарын түсэб болзорһоо урид, Октябриин 22-то дүүргэгдээ. Заводой коллектив энэ жэлэй арба һарын түсэбһөө гадуур 1 миллион 300 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилбэ. Һүүлэй хоёр һарын турша дотор даалгабариһаа гадуур 30 гаран вагон сонхын шэл оронойнгоо барилгануудта ябуулаа.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, шэл шанагшад үйлэдбэрилһэн продукциингаа 80 процентыень нэгэдэхи сортоор гаргаба, гурбадахи сортын продукци гаргалтые 6,3 процент хүрэтэр доошолуулаа. Гансахан сентябрь һарада арьбалагдаһан түүхэй эдээр 7 вагон шэл үйлэдбэрилэгдэһэн ба 665 мянган түхэриг түсэбһөө гадуур нөөсэлэгдэһэн байна.

Д. Болсохоев.

Мяханай комбинадайхидай ажалай илалта

Республикымнай ехэнүүд предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив Агууехэ Октябриин 36 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтаба. Октябрь һарын түсэбһөө гадуур 4 миллион 300 мянган түхэригэй продукци тэдэнэй гараар үйлэдбэрилэгдөө. Комбинадай завод бүхэнэй коллектив һайндэртэ бэлэгүүдээ барья. Консервын заводойхид үнгэрэгшэ һарынгаа түсэбые аяар 5.050 банка консервээр, колбасна заводойхид 1350 центнер колбасна зүйлөөр үлүүлбэ.

1953 оной 10 һарын даалгабариһаа гадуур Дальна Востогой, Уралай ба холын Хойто зүгэй ажалшадта 118 вагон мяханай продукци эльгээгдэбэ.

А. Шестаков.

Модоной заводойхидой бэлэг

Улан-Удын модоной завод 1953 ондо һара бүриингөө даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэн, оронойнгоо шахтёрнуудта, түмэрзамшадта, машина бүтээгшэдтэ, барилгашадта хюрөөдэмэл ба бусад модонуудые элбэг ехээр эльгээнэ. Тус заводойхид хюрөөдэмэл продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябриин нэгэндэ, болзорһоонь хоёр һара урид дүүргэжэ, Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойе хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар угтаба. Тиин, тэдэнэй 10 һарынгаа даалгабариһаа гадуур үйлэдбэрилһэн продукци — 13.500 кубометр модон арадай ажахыда хэрэглэгдээ. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бэелүүлэн, модоной заводой хүдэлмэрилэгшэд Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо шефскэ туһаламжа хүргэнэ. Мүнөө парниково 400 рама хэхэ модон бэлдэгдээ, ангайнь фермэдэ үнэгэдэй байха хэдэн гэрнүүд бүтээгдэн үгтөө.

Д. Аюшеев.

Загаһашадай амжалта

Нижне-Ангарска загаһанай комбинадайхид энэ алдарта һайндэрые загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэжэ угтаба. Эндэ нормоо дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй. Ингэжэ, тэдэнэр шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар октябрийнгаа даалгабариие 358 мянган банка консервээр үлүүлэн дүүргээ.

Комбинадай загаһа барилгын колхозууд мүн лэ бага бэшэ амжалтануудаар ноябриин 7-ниие угтаба. Молотовой нэрэмжэтэ, «Победа» колхозууд арба һарынгаа даалгабаринуудһаа гадуур түс бүридөө 200—250 центнер загаһа барижа гүрэндөө тушааба.

Н. Красильников.

Республикымнай ажалшад Агууехэ Октябриин 36 жэлэй ойе баяртайгаар һайндэрлэжэ байна

ГУСИНООЗЕРСК

Республика соо эгээн залуу город —Гусиноозерск һайндэрлэлгын шэнжэ түхэлтэй... Томо томо байшангууд дээгүүр улаан тугууд намилзана. Лозунг, плакадууд городые баясхалангай шэнжэтэй болгоно.

Үсэгэлдэр городой клубта түрүү шахтёрнууд, городой ажалшад олоороо сугларжа, баярай суглаа үнгэргэбэ. Эндэ Галуута-Нуурай шахтоуправлениин начальник нүхэр Шахов Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ой тухай элидхэл хэлэһэн байна.

Баярай суглаанай удаа клубай уранһайханай самодеятельностиин коллектив сугларагшадта һайндэрэй концерт харуулаа.

ХЭЖЭНГЭ

Колхозно таряашад Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе ажалай ехэ бэлэгүүдээр угтажа байна.

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд таряа ба бусад ургаса хуряалгынгаа хүдэлмэриие урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй эртэ дүүргээд, уялгата тушаалгануудаа хаһа болзор сооһь сүм тушаагаа. Мүн мяха, һооһо, хартаабха ба овощь тушаалгаар болзорһоонь урид тоосоо.

Аймагай колхозуудай иимэ амжалта туйлаха хэрэгтэ механизаторнууд ехэхэн туһаламжа үзүүлээ. Чесанын МТС бүхы хүдэлмэреэр жэлэйнгээ даалгабари сүм дүүргээ.

КЯХТА

Гоё һайханаар шэмэгдэһэн городой Культурын ордон соо ноябриин 6-най үдэшэ баярай суглаан болоо. Энэ суглаанда түрүү колхозникууд, предприятинуудай хүдэлмэришэд, городой интеллигентнэр уряалаар ерэһэн байна. Сугларагшад Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ой тухай КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Гылыковэй элидхэлые һонирхолтойгоор шагнаба.

ПАРТИИН ЗААҺАН ЗАМААР

Ж. ТУМУНОВ

Байгалай үмэнэхи үргэн баян тала дайдада гүнзэгы намар айлшалан ерэнхэй. Үдэ, Сэлэнгэ мүрэнүүд эрье талаһаа хайнагтажа эхилээ. Түрүүшын хүйтэнэй тэмдэг болохо үшөө бэежээ үдхэрөөгүй шэнгэн сагаан манан, Байгал далайн долгинһоо дуратай, дурагүйгөөр таһаран дээшээ дэгдээд, огто үгы болошоно. Түрүүшын саһан барилгын нарһадаар, үнэтэ ангуудаар, шухаг бодосуудаар үлэмжэ баялиг халза малаан хадануудай һаншагтаа, үбэлжэхэ буусаа бэдэржэ ерэһэн юумэдэл бударaад, уданшьегүй хайлаа. Газар дайда мүн лэ залуу сэбэрээр алтаран харагдана. Огторгой нэгэшье үүлэгүй. Номин хүхэ дээбэринь аяар дээрэ үргэгдэнхэй. Үдэрэй сагта газар дайдада алтан наранай туяа наадана, үдэшэ болохолоор намарай тунгалаг огторгойдо түмэ мянган одо мүшэд бадаржа, аяар дээрэ туяатан байһан гэрэлтэ шулуудые һануулна...

Эгээл нимэ, баян тэнюун намарай сагта советскэ хүнүүд Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн һайндэрые тэмдэглэжэ байна. Коммунизмын илалта тээшэ бата алхасаар зорижо ябаһан манай арад зохёон байгуулхы ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые гарган, амжалта түйлалтануудаараа баясажа байна.

Россиин ба бүхы дэлхэйн түүхэдэ шэнэ саг үеын эхилһэн тухайда хүсэтэ буудалгаараа «Аврорын» соносхоһон үдэрһөө хойшо, «хүдэлмэрищэн, таряашанай революциин зайлашагүй болохо шухала байһан тухайда большевигүүдэй саг үргэлжэ хэлэдэг хүдэлмэришэн, таряашанай революци хүсэн түгэс илаба» гэжэ агуухэ Ленинэй хэлэһэн үдэрһөө хойшо мүнөө гушан зургаан жэл үнгэрөө.

Советскэ арадуүд ба арадай демократиин оронуудай ажалшан зон Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн һайндэрые тон ехэ амжалтатайгаар угтажа байна. Манай ороной ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын табиһан гайхамшаг ехэ зорилгонуудые арюун сэдьхэлээрээ хүлеэн абажа, шэн габьяата ажалаараа дүүргэжэ, өөрынгөө советскэ социалистическэ гүрэниие улам бата, улам хүсэтэй, дэлхэй дээрэ бии байгаа ямаршье хара хүсэндэ диилдэшэгүй болгоо. Манай ороной хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай хоорондохи холбоон, олонациональна советскэ гүрэнэй бүлэ соо мандан һалбарһан арадуудай хани барисаан улам батажаа.

Советскэ социалистическэ Бурят-Монголой арад зон Агуухэ Октябрьска революциин 36-дахи гайхамшагта ойн баярые бүхы оронойнгоо арадуудтай гар гараа бүхөөр адхалсан, мүрэ мүрөө батаар түшэлсэн, ажахын ба культурын фронт дээрэ нилээд амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Гушан зургаан жэлэй саада тээ бурят зоной ямар хүндэ хашалан зоболон үзэжэ байһые үгөөр хэлэжэ, гуурһаар бэшэжэ захадань гарашагүй. Хаанта засагай ба нютагай баяд ноёдой дарлалта үгытэй хүнэй дала мүрэ дээрэ хабсагайн хара шулуун мэтээр тохогдожо, нюрга һээрыень бүхэтэр болоторынь доошонь даража, бүхы наһан соонь гэгээн нарые харахагүй болгогшо һэн.

Баяд ноёдто хашагдан, хэды ехэ зоболон үзэжэшье байгаа һаа, арад зон хэзээ нэгэтэ алтан дэлхэй дээрэ эрхэ сүлөөгөө оложо, нэрээ нэрлүүлэн, жаргалта байдалаар ажана амгалан һуухаяа ходоодо этигэжэ ябаа. Хүнэй шуһа мяхые һороһон хаанта засагай ба нютагай баяд ноёдой дарлалта мүлжэлгые үндэһөөрнь үгы болгохые хүсэжэ ябахадаа бурят зон «саг сагаараа байхагүй, сахилза хүхөөрөө байхагүй» гэһэн оньһон үгэ зохёогоо һэн.

Арадай һанал хүсэл бэелээ: зоболонгой далай шэргэжэ, партиин хүсэлөөр зол жаргалай далай долгилоо.

Хаанта засагай колони байһан Бурят-Монгол энэ гушан зургаан жэлэй турша соо танигдахаар бэшэ болотороо хүгжөө. Бурят-Монголой арад зон уг заяанай хани холбоотой ород арадай туһаламжаар, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин зааһан замаар ябажа, бүхы советскэ арадуудтай нэгэн хамта этигэл найдал дүүрэнээр коммунизм байгуулалсажа байна. Ой тайгын эзэлээд байһан газарта, хуудам сагаан талада, гол горхоной буртаа эрьедэ индустриальна гуламтанууд тогтоогдоо. Манай республикые шэмэглэһэн Улан-Удын паровозо-вагонно завод, механизированнэ шэлэй завод, мяханай комбинат, хэдэн олон леспромхозууд ба загаһанай заводууд, электростанцинууд, Галуута-Нуурай шулуу нүүрһэнэй шахтанууд, мотор заһабарилгын завод, олон тоото МТС-үүд болон бусад хүсэ ехэтэ, бүтээсэ һайнта союзна, республиканска болон нютагай промышленностиин предприятинуудай ямар түргэнөөр бодхоогдоһониинь хүн бүхэндэ мэдээжэ. Энэ хадаа Советүүдэй ороной сүлөөтэ арадуудай айхабтар ехэ хүсые, тэдэнэй хани барисаанай аша үрые бүхы дэлхэйдэ толотомо тодоор харуулжа, дарлагдаһан зобоһон арадуудые сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэлдэ уряалжа байна.

Социалистическэ Бурят-Монголой колхоз бүхэн, колхозник бүхэн хүдөө ажахые үндэр хэмжээндэ хүргэхэ гэһэн парти, правительствын заабариие дүүргэжэ, баян ургасын түлөө, адуу малаа олошоруулхын түлөө, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө хамаг бүхы хүсэеэ гарган ажаллана. Манай колхозно таряашадай гартa элдэб маркын тракторнууд, өөрөө ябадаг комбайнууд, канал малтадаг машинанууд, таряа, хартаабха таридаг машинанууд, һури һурилдэг машинанууд үгэ дууласатайгаар ажаллана.

Социалистическэ город оронойнгоо социалистическэ хүдөө ажахыда саг үргэлжэ туһалдаг. Партиин уряагаар хүдэлмэришэн ангиин эрхим механизаторнууд, агрономууд, зоотехнигүүд, комбайнернууд, трактористнуудые заводуудайнгаа цехүүд сооһоо колхозууд ба МТС-үүдтэ һууржан ажаллахыень үдэшэнэ. Научна үндэһэ һуури дээрэ табигдаһан, советскэ оньһон техникээр хуяглагдаһан хүдөө ажахын улам саашадаа хүгжэхэнь дамжаггүй.

Наранай гарахада орон дэлхэй гэрэлтэй болодог: һайхан шаргал туяада һүниин харанхы туугдан, газарай нюрган дээрэһээ хамагдан зайлуулагдадаг. Тэрээн шэнги революциин наранай мандаһанай ашаар хаанта засагай хог бог, харанхы мунхаг байдал үгы хэгдээ, һургуули һудар һалбараа. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн манай республика соо үгы болоо. Маркс—Энгельс — Ленин — Сталинай зохёолнууд, ородой гайхамшаг зохёолшод Пушкин, Лермонтов, Некрасов, Чернышевский, Горький, Маяковскиин номууд айлай гэр соо тон хүндэтэ һууриие эзэлнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайе илалта түгэс дүүргэжэ, ажахыгаа, эрдэм болбосоролоо дайнай урдахиһаа холо ехээр хүгжөөһэн советскэ хүнүүдэй ажабайдалые улам улам һайжаруулжа, тэдэнэй материальна хангагдасые улам бүри дээшэлүүлхэ ябадалда Коммунистическэ парти, Советскэ правительство айхабтар ехээр һаналаа табина. Энэнь советскэ хүнэй өөрынгөө Эсэгэ ороной бүрин эрхэтэ эзэниинь байһые бүхы дэлхэйдэ үшөө үшөө дахин харуулжа, капиталистическэ гүрэнэй империалистическэ хубалзануудта шуһа мяхаа һоруулжа байһан хүдэлмэришэдые капиталай эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэн бодожо, Советскэ Союз ба арадай демократиин оронуудта дайнай түймэр аһаахые оролдогшодто хатуу харюу үгэжэ, амгалан байдалай түлөө тэмсэхыень урмашуулна.

Агуухэ Октябрьска революциин хамаг бүхы аша үрые амсажа байгаа советскэ арадуудай бүлэ соо мандан һалбаржа, партиин зааһан замаар коммунизм тээшэ дабшан ябаһан бурят-монгол арад энэ гайхамшаг баярай үдэртэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ правительстводa гүн сэдьхэлэй баярые хүргэнэ. Оло олон зуун жэлдэ зобожо тулижа ябаһан бурят зон болбол зол жаргалта байдал олгоһон агуухэ партиингаа аша габьяае эдэ баярта үдэрнүүдтэ улам бүри гүнзэгыгөөр сэгнэжэ, хизааргүй ехэ этигэлээ тэрээндээ мэдүүлнэ, тэрэниие тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ нигтаар жагсана.

Гадаадын ба дотоодын мүлжэгшэдэй дарлалтые өөрынгөө нюрган дээрэ үзэһэн бурят-монгол арад Агуухэ Октябрьска революциин гайхамшаг ехэ түйлалтануудые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр арюун нангинаар сахин хамгаалжа ябадаг. Эдэ түйлалтануудыемнай буляажа абаха хүсэн гэжэ дэлхэй дээрэ байхагүй! Бурят-Монголдо советскэ засагай оршон мандажа, сүлөөтэ жаргалта байдалай һалбаран бадаржа байһанда американска империалистнууд хоро шараа бусалан, һоёо һабараа хабиран хүсалдана. Тэдэ тэдэнэй галзуу тэнэг түсэбүүд бүтэхэгүйл. Байгалай үмэнэ һуудаг бурят, ород, эвенк болон бусад арад үндэһэтэн тэдэнэй хара муухай хэрэгүүдые мартадаггүй. 1919 ондо американска полковник Морроу гэдэг ба тэрэнэй командалжа ябаһан американска 27-дохи полкын хэһэн жэгшүүритэ бузагай ябадал: хүнүүдые алалга, айлнуудые тонолго, эхэнэр басагадые доромжолго, һуурин тосхонуудые үнэһэ шандаруу болоторнь галдалга—ажалшадай сэдьхэл соо хара туулган мэтэ жэгшүүритэйгээр һанагдана. Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр ябажа, зол жаргалаа улам бүри арьбадхажа, ажахы болон культураяа хүгжөөжэ шадаха байһанаа манай арад зоригто ажалаараа харуулаа.

Инаг һайхан Эхэ оромнай бараг-дашагүй ехэ хүсэеэ дэлгэжэ, сэсэглэн һалбаржа байна. Арад зоноймнай ажабайдал үдэр ерэхэ бүри улам һайжаржа, хүхюун сэнгэлиг, дэлгэр баян болоно.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ

ОКТЯБРИИН ҮДЭР

Үшөө үдэшэ город зэдэлгэн,
Үхэр буугаар «Аврора» дохёолоо.
Хүнгэн саһан бороотой һэлгэн,
Хүйтэн намарай һүни тохёолдоо.

«Ура» хашхаран Ордон тээшэ
Улаан балтиецууд, хүдэлмэришэд
дабшаа.

Арадай революциин тугые дээшэнь
Арюун нангинаар үргэн ябаа.

«Сагзуурынхид!
Сагтнай үнгэрөөл!» —
Сагаан юнкернүүд үгы хэгдээ...
Илалтата Октябриин тэрэ үүрээр
Эпохын хуудаһан шэнээр һэхэгдээ.

Агуухэ Ленин актова залһаа
Алад холо руу гараараа заагаа.
Мэдэнэб би, тиихэдэ заал һаа
Минии заяан мандан игаагаа.

Эхэ бурядаймнай сүлөөтэ байдал
Энэ үдэрһөө эхиеэ абаа.
«Аврорын» дуун дэлхэй дайдаар
Алдарта сагай дохёо тараагаа.

* *
*

Аали номгон Неваһаа зайлаагүй
«Аврора» байрадаа зогсоһон
зандаал.
Арадай шуһаар будагдан улайһан
Арюун тугнай дээрэнь мандаал.

Олон жэлэй үнгэрһэн хойно
Октябриин үдэр дахин һанагдана.
Ордон тээшэ добтолон ябагшад
Урдам, нюдэндэм элеэр харагдана.

Агуухэ Октябриин ашаар

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө манай фабрикын коллектив эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, муу бэшэ амжалта туйлаба. 1953 оной 10 һарын түсэбһөө гадуур 15.800 метр сэмбэ нэхээбди.

Тэдэнэй тоодо мүн бишье шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилэн, энэ һайндэрые угтабаб. Зэрэгдэмэл нооһо зэрсэгтэ оройлго дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, энэ жэлэй даалгабарита түсэбые ноябриин 1-дэ сүм дүүргэгээд, 1954 оной түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэйб. Түйлаһан энэ амжалтаараа һанаагаа амарнагүйб, ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалай улам һайжархын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулнаб. Энэ фабрикада 1944 онһоо хойшо хүдэлмэрилнэб. Энэ үе соо сэмбэ нэхэлгын оньһото машинануудые һайнаар шудалааб.

Фабрикымнай партийна ба профсоюзна комитедүүд мүрысөөндэ түрүүлһэн олон новаторнуудые өөһэдынгөө магтаалай грамотаар шагнаба. Тэдэнэрэй тоодо би оролсооб.

Манай агуухэ советскэ гүрэнэй арадууд хоорондоо ахадуугэй хани барисаатай, зол жаргалтай хүдэлмэрилнэ. Хуушанай хархис хаанта засагай үедэ нам шэнги юрын бурядай басаган оньһото техникые шудалжа, хүдэлмэришэн боложо шадаха байгаа гү? Үгы! Имагтал Октябрьска социалистическэ революциин ашаар бурят арад балай харанхы байдалһаа хахасажа, иимэ золтой жаргалтай болоо.

Үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай хэмжээнүүд соогоо парти, правительствомнай бидэ сэмбэ нэхэгшэдэй урда харюусалгатай зорилго табяа. Энэ зорилгые дүүргэлсэхын тулада би бүхы хүсэ шадалаа гарган ажаллажа байнаб.

А. Махутова, Сэмбын фабрикын нэхэлгын цехын зэрсэгшэ.

Механизаторнуудай хэрэг ажал ба хүсэл зорилго

Советскэ хүнүүд революционно һайндэр бүхэнөө үйлэдбэриин амжалтануудаар угтадаг, хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые согсолон гаргадаг, Эхэ оронойнгоо аша туһада үшөө юу хэхэ байһанаа бодожо үзэдэг гээшэ. Мүнөө бидэнэр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе тэмдэглэхэ зуураа, хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые хаража үзөөд, агуухэ Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын манай урда табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада юу хэхэ байһанаа тодорхойлхо ёһотой байнабди.

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын тулада машинно-тракторна станцинуудай ямар үүргэ дүүргэхэ байһыень тон һайнаар тодорхойлжо үгэбэ. Машинно-тракторна станци гээшэ колхозно байгуулалтын үнэхөөр лэ индустриально-материальна база мүн байна. Манайшье машинно-тракторна станциие абаад үзэе. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада 30 гаран шэнэ трактор, 20 гаран комбайн, тэрэ тоодо имагтал энэ жэлдэ 14 трактор, «Сталинец—6» гэжэ хүсэ ехэтэ 4 комбайн ба бусад олон машинануудые абаһан байнабди. Парти, правительствын энэ ехэ анхаралай ашаар харьяата колхозуудтаа хүдөө ажахын, илангаяа газартаряалангай гол шухала бүхы хүдэлмэринүүдые имагтал машинын хүсөөр хэдэг болообди. Бүхы полевой хүдэлмэринүүдэй 98 процентые механизацилаабди. Бүхы ороoһото культурануудаа имагтал комбайнуудаар хуряадаг болонхойбди.

Малажалай ажал ехэтэй участогуудые механизацилха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байнабди. Манай харьяата табан колхозуудай бүхы хонидые электроагрегадаар хайшалаабди. Калининай, Ждановай, Кировэй нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай малай фермэнүүдтэ хамта 13 кормозапарнитуудые тодхообди. XIX съездын нэрэмжэтэ колхозой малай фермэдэ малаа уһалха насос табигдаба. Эдэ бүгэдэ хадаа малажалай ажал ехэтэй участогуудые механизацилха талаар имагтал түрүүшын алхамууд мүн болоно.

Партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум болбол хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар машинно-тракторна станцинуудай үмэнэ тон ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Тэдэниие бодотоор бэелүүлхын тулада бидэнэр дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байнабди. Тарьяанай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, адуу малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта, ашаг үгэлгыень тон ехэ болгохо гээшэ манай хойшолуулагдашагүй зорилго мүн. Жэшээнь, манай колхозууд ерэхэ жэлдэ дунда жэшээгээр һаамхай үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха, хонин бүхэнһөө 2-һоо 4 килограмм хүрэтэр нооһо хайшалха, гектар бүриһөө ороoһото культурануудай 14 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха ёһотой болоно. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада түбхын түрүүндэ тарьяанажалай бүхы хүдэлмэринүүдые машинын хүсөөр хэхэ, малажалай ажал ехэтэй участогуудые һайса механизацилха болонобди.

Тэжээлэй бата бэхи база хадаа малажалые амжалтатайгаар хүгжөөлгын гол шухала услови мүн. Энэ талаар манай машинно-тракторна станци өөдтэй юумэ урдань хэдэггүй байгаа. Тиимэһээ мүнөө харьяата колхозуудтаа малажалай тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө тэмсэжэ оробобди. Ерэхэ жэлдэ тэжээлэй культуранууд ехээр таригдаха юм. Жэшээнь, гансахан корнеплод 300 гектар, олонжэлэй ногоонуудые 300 гектар тариха байнабди. Мүнөө жэлдэ 905 тонно силос дараһан байгаа һаа, 1954 ондо энээнһээ 5—6 дахин ехээр даража, үнеэн бүхэниие 4 тонноһоо бага бэшэ шэмэтэ тэжээлээр хангаха болонобди. Мүнөө 283 кубическа метр силосно траншей бэлдээбди. Сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха хүдэлмэри бүхэли жэл соо хэхэ байнабди. 2500 гектар сабшалангай газар һайжаруулжа, ерэхэ жэлдэ гектар бүриһөөнь 12 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилго табинхайбди.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар урдаа табигдаһан зорилгонуудаа манай машинно-тракторна станциин коллективэй амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха байһаниинь дамжаггүй. Түбхын түрүүндэ бүхы техникээ гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха, даалгагдаһан хэрэгэйнь түлөө механизатор бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дуршалые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ёһотой болонобди. Энэ талаар манда үшөө мүнөө дутагдалнууд бии байна. Бололгүй юумэн дээрэһээ тракторнууд ба комбайнуудай хүдэлэнгүй байдаг ушар заримдаа үзэгдэдэг. Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дуршалые олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхын түлөө хүсэд һайнаар тэмсэнэгүйбди. Хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр хүдэлмэридөө бии байгаа дутагдалнуудаа сүм усадхахын түлөө манай механизаторнууд мүнөө тэмсэжэ байна.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд манай механизаторнуудай политическэ болон үйлэдбэриин эдэбхи хэшээлые нилээд дээшэлүүлбэ. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно. Жэшээнь, Федот Фроловим Ткачевой хүтэлбэрилдэг тракторна № 13 бригада энэ жэлэйнгээ түсэб 127 процент, Нифон Константинович Григорьевой хүтэлбэрилдэг тракторна № 5 бригада — 133 процент дүүргээ. Тракторист нүхэр Григорьев энэ жэлдэ 2205 гектар элдүүрилжэ, 4 тонно шахуу горючи алмаһан байна. Мүн тракторист нүхэр Шиханов 1975 гектар элдүүрилээд, 4 тонно үлүүтэй горючи алмаа. Иимэ амжалтануудые туйлаһан түрүүшүүл манай дунда үсөөн бэшэ.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байха зуураа, манай механизаторнууд ерэхэ жэлэй ойе мүнөө түйлаһан амжалтануудһаа хоёр дахин ехэ амжалтануудаар угтаха байһан тухайдаа мэдүүлнэ. Тиимэ амжалта туйлаха бүхы арга боломжо манда бии.

Г. Нетесов, Бичурын МТС-эй директор.

Агуухэ социалистическэ революциин алхаса

*

А. ШИШКОВ

* *

Советскэ арад, бүхы дэлхэйн ажалшад, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойе һайндэрлэжэ байна. Эдэ гайхамшатта үдэрнүүдтэ оло олон миллион хүнүүд Октябриин мартагдашагүй түүхэтэ событинуудые, тэрээнэй туг доро туйлагдаһан алдарта илалтануудые һанаандаа оруулан, бүхы оронуудай арадуудай үмэнэ толорон туяатажа байгаа гэрэлтэ һайхан ерээдүй тээшэ харана.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ саг үеые—капитализмын уналгын ба социализмын илалтын саг үеые нээгээ. Россидахи советскэ революциин илалта хадаа хүн түрэлтэнэй хуби заяанда, бүхэдэлхэйн түүхэдэ эрид хубилалта—хуушанай, капиталистическэ дэлхэйһээ шэнэ, социалистическэ дэлхэй тээшэ эрьеһэн эрид хубилалта болоһон байна.

Капиталистическэ журамуудые түүхэдэ анха түрүүн усадхажа, социалистическэ общество байгуулһандаа манай ороной ажалшад омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Тэдэниие бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтада Советскэ Союзай Коммунистическэ парти— марксизм-ленинизмын теориин үндэһэ һуури дээрэ хүн түрэлтэнэй общественэ шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэгшэ нэгэн адли үзэл бодолтоной-коммунистнуудай дайшалхы союз хүргэһэн байна. Коммунистическэ парти илалта түгэс социалистическэ революциие толгойлон, манай орониие национальна хосоролһоо аршалан абаржа, дэлхэйн империализмһаа дулдыданхай хахад колониальна ороной эрхэ байдалһаа тэрээниие сүлөөлһэн, советскэ арадые хүн түрэлтэнэй түүхэдэ урда тээнь үзэгдөөгүй социалистическэ шэнэдхэн байгуулгын үргэн замда гаргаһан байна.

Манай орон дотор Октябрьска революциин илалта, социалистическэ общество байгуулга юунэй ашаар туйлагдааб гэхэдэ, тус орон дотор хүдэлмэришэн анги ба тарьяашад хоёрой союз общественнэ хүсэн боложо, капиталистическэ обществын хосорон һүнэжэ байгаа ангинуудай эсэргүүсэлые дабаһан, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй шэнжэдэ үйлэдбэридэхи харилсаануудай заабол тааруу байха объективнээр нүлөөлэн үзэгдэдэг экономическа хуули ёһондо сүлөө болгоһон байна. Советскэ засаг энэ объективнэ экономическа хуули ёһондо түшэглэн, үйлэдбэрилгын зэбсэгүүдые ниитын болгожо, тэдээниие бүхы арадай зөөри болгоһон, тиин мүлжэлгын системые усадхаһан, ажахын социалистическэ формонуудые байгуулһан байна.

Коммунистическэ парти—тэмсэлэй парти, революционно дабшалтын парти хадаа орониие социалистическээр шэнэдхэн байгуулгада зохихо хурдабшалал түйлаһан байна. Тэрэ хадаа партиин вождь В. И. Ленинэй зохёоһон, экономическа гээгдэнги Россие түрүү, хүсэн түгэс социалистическэ гүрэн болгохо программые бодотоор бэелүүлгэдэ капиталистическэ мүлжэлгэһөө сүлөөрһэн арадай творческо хүсэнүүдые зорюулһан байна.

Түбхын түрүүндэ социализмын экономическа фундамент байгуулжа, хүдэлмэришэн анги үргэн ниитэ тарьяашад хоёрой союзһаа үндэһэлэн байгуулагдаһан пролетариадай диктатурын гүрэнэй системые бата бэхи база дээрэ табиха хэрэгтэй байгаа. Орониие социалистическээр индустриализацилгын политика энэ зорилгодо харюусаһан байна. Тус политикые советскэ арад Коммунистнуудай партиин хүтэлбэреэр дайнай урда тээхи табанжэлнүүдэй туршада бэелүүлээ. Индустриализациин политикын үндэһэ һуури дээрэ советскэ промышленность, илангаяа хүндэ индустри таһалгаряагүйгөөр дэбжээгдэһэн, манай арадай ажахы капиталистическэ оронуудһаа дулдыдангибэшэ болгогдоһон, ажалшадай материальна ажана байдал ба культурна хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр дээшэлһэн байна.

Тарьяашадай олон миллион жэжэ ба гээгдэнги ажахынуудые шэнэ техникээр зэбсэгжэһэн томо, коллективнэ ажахын замда оруулха талаар түүхэ дотор анха түрүүн табигдаһан зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэй байгаа. Коммунистическэ парти энэшье зорилгые амжалтатайгаар шиидхэжэ, хүдөө ажахые коллективизацилха замаар дабшаха хэрэгтэй гэжэ олон миллион үргэн ниитэ тарьяашадта ойлгуулһан байна. Анги болохо кулагууд ниитэ коллективизациин үндэһэ һуури дээрэ усадхагдаа һэн. Тиин хүдөө ажахын үйлэдбэриие дэбжүүлхын тулада, тарьяашадай ажабайдалые үндэһөөрнь һайжаруулхын тулада урдань үзэгдөөгүй эрхэ нүхэсэлнүүд байгуулагдаа бэлэй. 25 миллион бутархай жэжэ үмсын ажахынуудтай деревнидэхи хуушанай байгуулалтын орондо социалистическэ газартаряалангай дэлхэй дээрэ эгээ ехэ байгуулалта урган гараһан ба бэхижэһэн байна. Энэ шэнэдхэн байгуулгын эсэстэ хүдэлмэришэд тарьяашад хоёрой союз бүри үндэр шатада үргэгдэжэ, социалистическэ обществын морально-политическэ нэгэдэл болоо һэн.

Партиин ба арадай дайсад—троцкистнууд, бухаринецууд, буржуазна националистнууд—партиие ба орониие ленинскэ замһаа халяажа, пролетарска революциин түйлалтануудые усадхаха замда, капитализмые һэргээн байгуулха замда оруулхые һэдээ һэн. Коммунистическэ парти В. И. Ленинэй хэрэгые агуухэ үргэлжэлүүлэгшэ И. В. Сталин түрүүтэй Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр урбагшадые ба капитулянтнуудые бута сохижо, ленинизмые хамгаалһан байна.

Орониие индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха политикын амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэнэй ашаар дайнай урда тээхи жэлнүүдэй туршада манай Эхэ орон туйлай ехэ алхамаар урагшаа дабшажа, урдань техническэ ба экономическа талаараа гээгдэнги аграрна орон байһанаа хүсэн түгэлдэр индустриально-колхозно социалистическэ гүрэн болоо. Советскэ арад социализм байгуулаад, хүнэй хүниие мүлжэхэ ябадалые бүримүһэн усадхаһан, кризисүүд болон хүдэлмэригүйдэлгые мэдэдэггүй, ажалшадай материальна ба культурна хэмжээгэй хэлбэришэгүй дэбжэлтые хангажа байдаг шэнэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалта байгуулһан байна.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар түрэһэн Советскэ гүрэн хүгжэн мандалгын дабагдашагүй ехэ хүсэтэй байһанаа харуулаа. Манай орон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай тон хүндэ шалгалтануудые нэрэтэй солотойгоор дабахаһаа гадна, дэлхэйе фашистска богоолшолгын аюулһаа абарһан байна.

Коммунистическэ партяар зоригжуулагдажа ба эмхидхэгдэжэ байдаг советскэ хүнүүд дайнай хойто тээхи жэлнүүдэй туршада арадай ажахые тон богони болзор соо һэргээн бодхоогоод, советскэ экономико, техникэ ба культурын бүхы һалбаринуудые урагшань дабшуулаа. 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүд дотороо партиин XIX съезд ажахын ба культурна байгуулалтын асари ехэ программа хараалһан байна. Социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ, ажалшадай материальна ажана байдалые ба культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ гэжэ тус программа дотор хараалагданхай. Советскэ арад энэ программые бидэнэй инаг түрэл, гол шухала хэрэг гэжэ угтан абаад, тэрээниие бодотоор бэелүүлхын түлөө зоригжолтойгоор тэмсэжэ байна.

1953 оной түрүүшын хахад жэлэй ажахын дүнгүүд, мүн үнгэрһэн 1951 ба 1952 онуудай дүнгүүд хадаа манай промышленность табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна гэжэ харуулна. 1953 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо хоёр хахад тухай ехэ болохо байна. Булад үйлэдбэрилгэ мүнөө жэлдэ 38 миллион үлүүтэй тонно гэхэ гү, али 1940 онойхидо орходоо хоёрһоо үлүү дахин; нүүрһэ малталга—320 миллионһоо үлүү тонно гэхэ гү, 1940 онойхидо орходоо 93 процент үлүү ехэ; нефть абалга — 52 миллионһоо үлүү тонно гэхэ гү, 1940 онойхидо орходоо 70 шахуу процент ехэ; электроэнерги гаргалга—133 миллиард киловатт-час гэхэ гү, 1940 онойхидо орходоо 2,8 дахин ехэ болохо байна.

Колхозуудай ниитын ажахы жэлһээ жэлдэ ургажа ба бэхижэжэ байна, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ улам ехэ болоно. Хүдөө ажахые мүнөө сагай шэнэ техникээр зэбсэглэхэ талаар ехэ амжалтанууд туйлагдажа, полевой олон янзын хүдэлмэринүүдые гүйсэд шахуу механизацилха, колхозно

АГУУЕХЭ ЖАРГАЛ

Хоца НАМСАРАЕВ

анай Бурят-Монгол орон бол- баян гүнзэгы Байгал далайн он тойрон олон зүйлэй ой мо- намаалһан, орьёл торьёл уула ар хүреэлһэн, гоё һайхан губи ын дундуур гол мүрэн, горхо раар тунгалаг, хонгор элдэн агууд байдаг ха юм.

кээл эндэ Бурят-Монголой Со- кэ Социалистическэ автономно публика тогтоһоор мүнөө эгсэ ан жэлэйнгээ ойн баярые угтаһан на бшуу. Манай энэ республика р эртэ хуушан сагһаа нааша, уехэ ород арадтай айл хүршэ жа, хуби заяагаа холбожо, ажал ьтураяа абалсажа ерэһэн манай э үбгэнэрэй аша гушанар боло- бурят-монгол арадууд үе залга- гал гуламтаяа һахижа ажа ргажа һуунад.

дэнэр хадаа Агуухэ Октябрь- революциин ба Коммунисти- кэ партиин аша габьягаар, хуу- ай хорото дарлалта, хара барга анхы байдалһаа мултаржа, эрхэ өөтэ, эрдэм бэлиг түгэлдэр хү- д боложо, агуухэ СССР орон орхи ахадүү олон яһатанай публикануудтай адлихан жаг- а, социализмын шэнэ һайхан дал зохёолсоод, коммунизм бай- хын түлөө тэмсэжэ байна.

иимэ дээрэһээ хуушан харанхы та түрэһэн, хуушан харанхы дал үзэһэн, минии үетэн болохо р наһатай үбгэд, хүгшэд му- сагай культурна болоһон хүдөө тагуудаар энхэ мэндэ олоороо жа байна ёһотойт. Бидэнэр үб- хүгшэд бултаараа тэрэ хуушан анхы барга бүдүүлиг сагай бай- соо өөһэдынгөө эдир залуу на- ууд гээжэ ерэһэн байгаашье- мүнөөнэй шэнэ һайн гэрэлтэ рнүүдые үзэжэ, социалистическэ дал зохёолсоод золтой жаргал- омог дорюун һуунабди.

рданай хуушан тэрэ сагта бу- монгол арад хүнүүд үмсын үгы- ядуу байдалтай, үбшэ зобо- до дайрагдажа, үбэл зуншье нь зуд туранхада сохигдожо, һон үлэсхэлэн, хосорһон үдэр- д хойно хойноһоо ерэжэ бараг- агүй хамнай. Ахир жэжэхэн үүл- эй арба табахан малнууднай эй дошхон хүйтэндэ үбһэ тэ- агүй дээрэһээ харганда бэлшэ- туражa үхэхэ нэгэниинь үхэ- үргүүлхэ нэгэниинь үргүүлжэ, ды голтой арһаар оройһон н боложо арайхан ногооной ой хараашьеһаа, ашаг шэмэ алхыншье тэды үгэгшэгүй бэшэ . Тэрэ сагта бурят-монгол хү- д таряа таридаггүй бэлэйл, ого- үргуулдаггүй бэлэйл. Хартааб- капуста, репкэ, морковь гэхэ э газарай шэмэтэ эдеэ зарим агуудта эдихэ эдэлхэһээ байта- үзөө дуулаашьегүй хүнүүд олон байдаг бэшэ һаал. Иимэ рэһээ манай бурят-монгол ара- д эдеэ хоолоор хомор байдаг рэһээ, үхэһэн үбшэлһэн малай тураһан эсэһэн малай зоболго анай гараа һаа харин сээргүй, болоһон шэнтеэр, хоёр шэхэнһээ шо гарабал хоол болоно бэзэ дэжэ олдоһон дээрэһээнь эдижэ ха гэһэндэл, зарим үедэ хэтэрхэй эр садажа, зарим үедэ хэтэрхэй эр үлдэжэ ябадаг ушарһаа бэеэ абадаяа доройтожо, үлбэр үб- дэ хэбэрэтээр дайрагдадаг яба- үсөөн бэшэ байдагыень гомо- һанана ёһотойбди.

рэ үеын ноёд, лама, бөөнэр хатуу рүүн, хомхой хобдог гансатын ые, хоёртын хоёрые ходоро шоб- татажа хооһон ябган болтожо, ин һайхан дайдыень эзэрхэн аба- үнгэрхэдөө булаг үһыень бу-

лимтаран хорёолжо, малһаа байтагай хүндэ уултадаггүй хамнай, иимэ дээрэһээ үгытэй ядуу арад хүнүүдэй бууса табижа, ажал һахижа амидаран һууха булан тохойшье олдодоггүй бэшэ һаал, эгээл иимэ байһан дээрэһээ үгытэй ядуу арадууд үрэ хүүгэдтээ эрдэм бэлиг олгохо, ажабайдалаа заһажа, амидарал хоолоо элбэгжүүлхэ, атар тарган малтай болохо, алта торгон хубсаһа үмдэхэ арга туха, амар һанаан хаана байгша һэм.

Бидэнэр хадаа Октябриин революциин илаһанһаа хойшо үнгэрһэн гушан зургаан жэлэй турша соо, Бурят-Монгол орондомнай юун хэгдээб, юун бии болооб, урдань ямар байһанаа мүнөө ямар болооб, арад зоноймнай ажабайдал, эрдэм культура хэнэй туһаар, юунэй хүсөөр ургааб гэхэ мэтэ ойлгоһон дуулаһанаа, үзэһэн хараһанаа үлэмжэ ехээр, хөөртэн дарангүй, хуушанай байдал мүнөөнэй байдал хоёрые үльгэрлэн хэлэхэ, сасуулан хараха ёһотой байнабди.

Зай хараад үзэел даа. Манай Бурят-Монголой Республикын нютагуудта хэдэн шэнэ городууд ургажа гараба, хэдэ хэдэн томо ехэнүүд завод, фабриканууд бүтээгдээ, тэндэ хэдэн арбаад мянган манай хүбүүд, басагад ажаллана, түрэл бүриин мэргэжэлтэй уран нарин дархашуул боложо ургана. Тэндэ хэдэн олон манай инженернүүд, техникүүд ажаллаха зуураа, өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлээр хүдэлмэриин бүтээсэдэ шэнэ шэнэ арга бэлиг нэмээнэ. Манай Бурят-Монгол орон дотор хэдэн дээдэ һургуулинууд, хэдэн арбаад дунда һургуулинууд, хэдэн зуутаад эхин һургуулинууд тогтожо, хэдэн мянгаад эдир һайхан хүбүүд, басагад эрдэм бэлиг шудална. Тэндэ хэдэн олон эрдэм түгэлдэр багшанар ажаллажа шэнэ үеын суута советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлэн бэлэдхэнэ. Манай хүдөө нютагуудта хэдэн зуугаад колхозууд, олон совхозууд, МТС-үүд ажаллажа, хүдөө ажахын хүгжэхэ ябадалда түүхэтэ илалтануудые туйлана. Манай городуудаар ба хүдөө нютагуудаар хэдэн арбаад ехэ бага эмнэлгын оронууд, санаторинууд, хүүгэдэй яслинууд, садууд тогтоогдожо, тэдээн бүхэндэ хэдэн олон эмшэнэр ажаллажа, арад зоной элүүр энхэ бэенүүдые үбшэн зоболонгой аюулһаа абаран хамгаалжа, хуушанай һалан бүдүүлиг заншал байдалые орхиюулаад арюун сэбэр элүүр энхэ гэр бүлэ зохёоно. Баһа манай найсалал Улан-Удэ городто уранһайханай ууҗам үндэр театрын ордон баригдажа, хүдөө нютагуудаар хэдэн зуугаад клубууд, уншалгын байшангууд, улаан булангууд, радиостанцинууд, радиоузелнууд байгуулагдажа хэдэн олон тусхай мэргэжэлтэд арад зоной дунда гэгээрэл болбосоролой ажал хүдэлмэри ябуулна.

Мүн Бурят-Монгол орон дотор Бурят-Монголой өөрэйнь үндэһэнэй үзэг бэшэг шэнээр бии болгогдоод, өөрэйн хэлэн дээрэ үндэһэнэй уран литература ургажа, залуу үетэнүүд соогоо хурса бэлигтэй уранзохёолшод ургажа, агуухэ ород арадай культурада түшэжэ удхашанар түгэлдэр, ирагуу һайхан шүлэг дуунууд, повесть, романууд, пьесэнүүд гэхэ мэтэ жанр бүриин зохёолнуудые бэшэдэг болоо. Баһа Бурят-Монголой уранзураашад, композиторнууд, дуушад, хүгжэмшэд, артистнууд, балеринанууд олоороо ургажа, уранһайханай гайхамшагуудые арад зондоо һонирхуулан харуулна. Мүн манай орон сооһоо эрдэм наукын докторнууд, профессорнүүд, эрдэм наукын кандидадууд олоороо ургажа гараа. Мүн эдэнтэй хамта хүдөө ажахын дээдэ эрдэмтэд: агрономуд, зоотехнигүүд, ветеринарнууд үсөөн бэшэ. Эдэнэр хадаа хүдөө ажахын ургалтые зүбөөр табихын тулада Бурят-Монгол ороной байгаалиин байдал, ургаса ногооной шанар, уһа голой урадхал гэхэ мэтые шэнжэлэн мэдэжэ, урдань манай орондо байгаагүй ашат шэмэ ехэтэ үүлтэрэй түрэл бүриин адууһа малнуудые, урдань эндэ ургаагүй үрэжэл ехэтэ үрэ тарян, үбһэ ногоон, жэмэстэ модод, зүйл бүриин түмэһэлиг газарай эдеэн эдэ бүгэдые эрдэм наукын ёһоор дошхон шэрүүн уларилта Бурят-Монгол орондо зохилдуулан ашаглажа айхабтар өхэ амжалта илалтануудые туйлажа байна бшуу.

Тээсэгэн һая сентябрь һара соо манай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Пленум хизааргүй үргэн түүхэтэ тогтоол гаргаһан байна. Энэ түүхэтэ тогтоолые манай Бурят-Монгол ороной арад зон зүрхэнэй халуун баяраар хүлеэжэ абаба.

Манай колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд болон бэшэшье эмхи зургаануудта ЦК-тэй Пленумэй түүхэтэ тогтоолые өөһэдынгөө тусхайта ажалнууд дээрэ бэелүүлхэ айхабтар үндэр зол жаргалай нангин хэрэгые урдаа табяад, гүнзэгы хэшээл оролдолго гарган ажаллажа оробо. Энэ тогтоолые дүүргэлгэ хадаа манай арад зоной зол жаргалай хэтэ мунхэ бадархын бэлэдхэл болоно гээшэ. Парти, правительствын сэсэмэргэн ударидалга доро, партяар шэлэгдэн табигдаһан хүдөө ажахын эрдэм мэргэжэл түгэлдэр эрхим хүнүүд ажал хүдэлмэреэ зүбөөр табижа, зүбөөр эмхидхэжэ илалта туйлахань бидэндэ гүнзэгыгөөр этигэгдэнэ гээшэ.

Манай партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой агуухэ зорилгонууд хоёр гурбан жэлэй богонихон турша соо манай Бурят-Монгол ороной хүдөө ажахы дээрэ үргэн ехээр эрид үндэрөөр саашадаа урган бэелүүлэгдэхэнь гээшэ. Анханаймнай ахир бишыхан бэетэй ашаг шэмэ үгэдэггүй арба табан малаймнай орондо, торхоһоо халима һү шэмэ үгэдэг томо үүлтэрэй үнеэд, туламда багтахагүй торгон нооһо үгэдэг хонид, тэргэдэ багтахагүй өөхэ сало үгэдэг тэбхэр хоншоортой гахай гэхэ мэтэ ашаг олзо ехэтэ атар тарган томо һайхан адууһа малаар баяжажа, орон нютагаараа дүүрэн олон зүйлэй орооһото таряа хуряахамнай. Амта шэмээр агалаг һайхан алим жэмэс сэсэглэжэ, үрэжэл ехэтэ үнгэ бүриин газарай эдеэн газар дээгүүрнай гайхамшаг томоор бушхахань, газар доогуурнай үлэмжэ ехээр үндэһэлхэнь.

Орон нютагууднай һүн булагаар дэбэржэ байһан шэнги, торгон нооһоор зүлгэлжэ байһан шэнги, тоһо салаар хүрьһэлжэ байһан шэнги болохонь. Баян дээрээ бахархама баян, һайхан дээрээ һаргама һайхан болохо Бурят-Монголой шэнэ орон, шэнэ дэлхэй эрдэм наукын гараар, парти, правительствын ударидалгаар ургажа байһан ба үшөө үндэрөөр ургахань. Хүн зоной сэдьхэл һанаанда үдэр һүни хамаагүй үргэлжэдэ баясхаланта зүрхэн дэлдэжэ үргэһэ нойр үгэнэгүй. Урдань дутуу байһан юумэеэ мүнөө гүйсэдхэжэ байнабди.

Мүнөө хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань эрид хүгжөөхын түлөө бүхы оролдолгоёо гарган шэн зоригтойгоор ажаллажа байна.

Зүүн гар талынь зураг дээрэ манай Эхэ ороной промышленностиин бүтээн гаргаһан «С-80» гэжэ маркын хүсэтэ трактор харагдана. Энэ трактор мэнэ һаяхан Селендумын МТС-тэ асарагдаа. Тэрэниие КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй уряалаар хуушан ажалдаа бусажа ерэһэн тракторист нүхэр Ш. Очиржапов жолоодохо юм. МТС-эй главна механик П. Жарких нүхэр Очировые энэ гайхамшаг хүсэтэй машинатай танилсуулжа байна.

Баруун гар талынь зураг дээрэ Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой племенной фермын малшад Бурят-Монголой зооветинститудай һуралсалай-туршалгын ажахын суута һаалишадта айлшаар ерээд, ажал хүдэлмэритэйнь танилсажа байна. Тэдэнэй наада талада суута һаалишан нүхэр Максимова энэ жэлэй үнгэрһэн 9 һара соо һү һаалгаар ягаад эрхим амжалтануудые туйлаһан тухайгаа хөөрэжэ байна. Тэрэ болбол энэ үе соо даалгагдаһан үнеэдэйнгээ тус бүриһөө дунда зэргээр 4282 литр һү һаагаа.

М. Минеевэй фото.

Золтой һайхан байдал

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар сүлөөлэгдэһэн бурят-монгол арад олонациональна советскэ общество дотор хэмгүй ехэ зол жаргалтай ажаһууна. Бүхы советскэ таряашадтай адли, Бурят-Монголой таряашад колхозуудые байгуулжа, шэнэ, ажана һайн байдалтай болоо. Манай колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар жэл ерэхэ бүри бэхижэжэ, тэдэнэй олзо доход дээшэлжэ байна.

Манайшье колхоз бэхижэжэ, колхознигуудай ажабайдал улам һайжарна. Колхоздомнай механизаци үргэнөөр хэрэглэгдэнэ, энээнэй ашаар колхознигуудай ажал нилээд хүнгэдхэгдэнэ. Манай колхознигууд эбтэйгээр, артельнэ ёһоор хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ тэдэнэр һайнаар ажаһууна. Мүнөө колхознигой гэр соо юушье бии, эдеэ хоолшье, хубсаһаншье, мебель, гэрэй ба культурна хэрэгсэлнүүдшье элбэг.

Колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ орооһон, малажалай продуктнууд, мүнгэн хубаагдана. Һаяхан манай колхоз малажалһаа ороһон бүхы ашаг олзынгоо 25 процентыень колхознигуудай ажалта үдэртэ авансаар хубааһан байна. Ажалта үдэртэ хоёр килограмм таряан хубаагдаба.

Минии бүлэдэ 6 хүн бии. Гурбан хүүгэдни һургуулида һурана. Ехэ хүбүүмни эбэртэ бодо малай гүүртэ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Би һамгантаяа хониной отарада ажалланаб. Манай бүлэ 37 центнер таряа, 2200 түхэриг мүнгэ энэ жэлэй ажалта үдэртэ авансаар һаяхан абаа. Жэлэй дүүрэхэдэ бидэнэр таряа, мүнгэ, тоһо, мяха, овощь ехээр абахабди. Ажалта үдэртэ хубаагдаһан зарим продуктнуудые колхозно рынок дээрэ худалдажа, хэрэгтэй юумэсэ абадагбди.

Колхозно таряашадай золтой һайхан ажана һайн байдалай түлөө манай түрэл Коммунистическа парти, Советскэ правительствода үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэбди.

Жамсо Жугдуров, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Колхозно байгуулалтын барагдашагүй ехэ хүсэн

Урдань ямар хүшэр хүндэ, үлэсхэлэн хооһон байдалда зобожо тулижа байһан тухайгаа манай наһажаал колхознигууд мүнөө яһала һанажа ябадаг. Имагтал Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциһаа үндэһэлэн гараһан колхозно байгуулалта хүдөө тосхонуудай нюур шарайе танигдашагүйгөөр хубилгаа, үрэжэл ехэтэй газартай, ашаг ехэтэй малажалтай болгоо.

Манай нютагай малша таряашад артель боложо нэгэдээд, коллективнэ томо ажахыгаа жэлһээ жэлдэ улам бүри амжалтатайгаар хүгжөөнэ. Колхозно байгуулалта хадаа манай хүнүүдэй творческо үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлээ. Түрүүшээр таряа талханай тон бага ургаса хуряадаг, үнеэнһээ миил 400—500 литр һү һаадаг, хониноо 700—800 грамм нооһо хайшалдаг байгаа һаа, һүүлэй үедэ нилээд үндэр ургаса хуряадаг, зарим үнеэнһээ 3000 гаран литр һү һаадаг, хониноо 2,5 килограмм хүрэтэр нооһо хайшалдаг болообди. Бүхы хониднай нарин нооһотой үүлтэрэй болонхой. Хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалдат болохоор хараалагдана. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэдэг болообди.

Мүнөө жэлэй 9 һарын турша соо малажал хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргээд, үнеэн бүриһөө 1158 литр, тэрэ тоодо племенной фермын үнеэн бүриһөө 2387 литр һү һаагаабди. Колхозоймнай олзо доход улам бүри дээшэлнэ, малажалһаа илангаяа ехэ доход оруулагдана. Жэшээнь, 1950 ондо хамта дээрээ 265393 түхэриг, тэрэ тоодо малажалһаа 226086 түхэриг, 1951 ондо 565602 түхэриг, тэрэ тоодо малажалһаа 416734 түхэриг, 1952 ондо 715748 түхэриг, тэрэ тоодо малажалһаа 594060 түхэриг доход абаһан һаа, мүнөө жэлдэ 1 миллион түхэриг доход (80 процентнь малажалһаа) абаһан байнабди. Хубаагдахагүй фонддоо 2 миллион түхэригтэй болообди.

Нийтын ажахын гол һалбаринуудай бэхижэхэ ба хүгжэхэ зэргээр колхознигуудай материальна ажана байдал улам һайжарна. Энээн тухай түбхын түрүүн колхознигуудай ажалта үдэртөө абадаг түлөөһэн гэршэлнэ. Энэ жэлдэ ажалта үдэр бүхэндэ 2 түхэриг 50 мүнгэн, 2 килограмм ороо һон, мүн тоһон ба бусад продуктнууд хубаагдажа байна. Жэшээнь, адуушан Дамдин Нохошкуевай бүлэ дүшөөд центнер орооһо, нилээд ехэ мүнгэ абаха юм.

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилгада ехэхэн анхарал хандуулнабди. Мүнөө жэлдэ таряанажалай гурбадахи бригадада нефтедвигатель тодхожо, таряа сэбэрлэдэг «ОС-1» гэжэ машина, зернопульт хүдэлгөөбди. Полевой хүдэлмэринүүд бүхыдөө шахуу МТС-эй механизмуудаар хэгдэнэ, хонидоймнай 80 процентнь электрын агрегадаар хайшалагдана. Энэ үбэлжэлгын турша соо племенной фермэдэ үнеэ һааха электроаппарадтай, кормозапарнигуудтай, таряа бу- таргадаг ба бусад машинануудтай болохобди, юумэ зөөхэ дээгүүр татагдаһан харгы түхеэрэгдэхэнь. Малай шэнэ байранууд баригдана. Электрын хүсөөр тээрмэ, пилорама хүдэлгэгдэнэ. 1954 ондо шэнэ электростанцитай болохобди. Колхознигууднай улам бүри культурна байдалтай болоно. Тэдэнэй гэрнүүдтэ Ильичын лампочканууд, радио оруулагданхай. Мүнөө жэлдэ республикын Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг манай колхоздо дахинаа үгтэбэ.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа манай орон дотор колхозно байгуулалтын илаһанай аша үрэ мүн. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай колхознигууд артельнэ ажахыгаа хүгжөөлгэдөө шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

Д. Мункожапов, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ряашадай ажалые хүнгэдхэжэ, ээниие бүри ехэ бүтээсэтэй бол- арга олгохо байна.

радай ажахын ургалтын үндэһэ ри дээрэ ажалшадай ажана дал хэлбэришэгүйгөөр һайжар- Үргэн хэрэглэлэй эд товарай рэнэй рознично сэнгүүд табадахи анжэлэй турша соо гурба дахин, хэдэ дайнай хойто тээхи үедэ рга дахин химдаруулагдаа. Энэ лэй апрелиин 1-һээ юумэнэй сэн- дые тоогооро зургаадахяа дарууулга хадаа үргэн хэрэглэ- эдеэ хоолой ба промышленна ы товарнуудай талаар хэгдэһэн, н ажалшад дайнай хойто тээхи ануүдэй туршада юумэнэй сэн- дэй химдаралгаһаа эгээ ехэ үбэри абаа. Байрын ба культур- жаһуудалай гэр байшангуудые рилга манай орон дотор үргэн лайсатай болонхой. Формоороо иональна, удхаараа социалисти- кэ советскэ культура амжалта- гаар хүгжэжэ байна.

Социалистическэ экономикын гай- шагта амжалтанууд хадаа хү- лмэришэн анги колхозно та- ашад хоёрой бата бэхи союзай, ай ороной арадуудай бэхижэ- хани барисаанай, Коммунисти- кэ партиин зохёоһон политикые ото байдал дээрэ бэелүүлһэнэй аар туйлагдаа. Манай парти адаа хүсэтэйб гэхэдэ, тэрэ ха- а үргэн ниитэ ажалшадтай тон та холбоо барисаатай юм, тэрэ аа ёһотой арадай парти мүн, тэ- нэй политиканъ арадай гол шу- а интересүүдтэ харюусана.

Коммунистическэ парти болбол дэлмэришэд, колхознигууд ба ин- теллигенциин, бүхы советскэ хүнүүдэй материальна ажана байдалые саашадань хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулгые дотоодын политикын талаар өөрынгөө гол зорилго гэжэ тоолоно. Советскэ хүнэй ажана һайн байдал, советскэ арадай һалбаран мандалга манай партида дээдэ хуули мүн. Манай ороной ажабайдалай үдэр бүхэниинь «манай революци ямар онсо шэнжэтэйб гэхэдэ, тэрэ хадаа арадта сүлөө олгохоһоо гадна, мүн материальна ашаг, мүн баян дэлгэрээр ба культурнаар ажаһууха арга боломжо олгоо» (Ленинизмын асуудалнууд, 11-дэхи хэблэл, нюур 537) гэһэн нүхэр Сталинай үгэнүүдые баталдаг байгаа, баталжашье байна. Арадай социалистическэ ажахые хэлбэришэгүйгөөр дэбжүүлгэдэ, ажалшадай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан партиин политика хадаа СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дээрэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ дотор бүхы талаараа харуулагдаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл тушаа абтаһан, советскэ хүнэй ажана һайн байдал тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрһэн, СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хадаа манай бүхы арадта туйлай ехэ удхашанартай. Энэ тон шухала документ соо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгын үндэһэн асуудалнууд хараалагдаһан, тэрээнэй бүхы һалбаринуудые эрид дэбжүүлхэ, манай орон дотор хүдөө ажахын продукт үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ замууд заагдаһан байна.

Манай орон дотор арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр байтуулха зорилгонуудые табилга ба шиидхэлгые социалистическэ байгуулалтын энээнэй урда тээхи бүхы түүхэ бэлэдхэһэн байна. Советскэ арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр социалистическэ экономикын тон гол шухала үндэһэ һууринь бологшо, бүхы талаараа хүгжэнги хүндэ индустри байгуулаа. Мүнөө иимэ хүсэн түгэлдэр фундаментын бии болоод байхада хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин бүхы һалбаринуудые эрид дэбжүүлгэ эмхидхэхэ, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр үргэдхэхэ бодото арга боломжо бии болонхой. Энээниие туйлахын тулада манай хүдөө ажахые түргэн темпээр урагшань дабшуулха хэрэгтэй.

Мүнөө үедэ арадай ажахын эгээ шухалын шухала зорилго юуб гэхэдэ, хүндэ индустриие саашань бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зуураа, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид дэбжүүлжэ, манай ороной бүхы хүн зоной эдеэ хоолой эд товараар, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин түүхэй эдээр хангагдасые 2—3 жэлэй турша дотор эрид дээшэлүүлхэ, тиихэтээ хамта бүхы үргэн ниитэ колхозно таряашадай материальна ажана һайн байдалай хэмжээе ехээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэлгэ хадаа хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой союзай саашадаа бэхижэлгэдэ тэрэшэлэн туһалха.

Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хэмжээ-ябуулгануудые нэгэн һаналаар һайшааха зуураа, манай ороной хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад ба интеллигенци арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхэ гэжэ хэлбэришэгүйгөөр шиидэһэн тухайгаа туйлай ехэ патриотическа зоригжолтойгоор мэдүүлнэ. Промышленностиин ба хүдөө ажахын ажалшад табадахи табанжэлые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Эгээлэй хүниие—ажалша хүниие үзэгдөөгүй үндэртэ гаргажа, тэрээниие творческо эдэбхитэ ажалябуулгада хабаадуулһан, шэнэ ажабайдалай ёһотой герой болгоһон манай социалистическэ байгуулалтын агуухэ хүсэниинь советскэ хүнүүдэй патриотическа уялганууд дотор, тэдээнэй барагдашагүй үүсхэл ба ажалайнь алдарта баатаршалганууд дотор эли тодоор харагдана.

Капитализмын условинуудта хүн гээшэ капиталистическэ хэтэрхэй ехэ ашаг олзо абалгын хэрзэгы шанга хуулиин мэдэлдэ үгтэнхэй. Мүлжэгшэдые баяжуулхын тулада ажалшад хүндэ ядарал зоболондо, үгырэлдэ, хүдэлмэригүйдэлгэдэ, шуһата дайнда оруулагдана. Манайда, социалистическэ обществодо бүхы үйлэдбэри хүндэ, тэрээнэй таһалгаряагүй ургажа байдаг материальна ба культурна эрилтэнүүдые эгээ ехээр хангалгада зорюулагдадаг. Советскэ арад өөртөө, өөрынгөө инаг түрэл социалистическэ гүрэндэ ажал хэнэ, манайда гүрэнэй интересүүд арадуудай интересүүдһээ таһаршагүй. Экономико ба культурые саашадань бүри ехэ хүсэтэйгөөр хүгжөөхын тулада, ажалшадай ажана һайн байдалые саашадань һайжаруулхын тулада хизаарлашагүй ехэ арга боломжонууд социалистическэ байгуулалта дотор оршоно. Эгээ тиимэһээ советскэ хүнүүдэй ажалай эдэбхи эды шэнээн ехэ, тэдээнэй творческо үүсхэлынь барагдашагүй байна бшуу.

Коммунизм байгуултын агуухэ идейгээр зоригжоһон манай арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр илалтаһаа илалта тээшэ этигэлтэйгээр дабшана. Коммунистическэ парти болбол үргэн ниитые ажалда ба ниитын зөөридэ коммунистическээр хандалгын сурталаар, гүрэнэй интересүүдые гүнзэгыгөөр ойлгодогоор, революционно һэрэмжын, арадуудай хани барисаае бэхижүүлгын сурталаар хододоо хүмүүжүүлжэ байдаг. Манай социалистическэ гүрэниие—коммунизмын түлөө тэмсэлдэ советскэ хүнүүдэй гол шухала зэбсэгые эсэшэ сусашагүйгөөр, бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ ябадалые парти болбол өөрынгөө нангин уялга гэжэ тоолодог байна.

Советскэ арад агуухэ Эхэ оронойнгоо дэлхэй дээрэ туяатан, һаруул һайхан ерээдүй тээшэ ошохо замые хүн түрэлтэндэ наран шэнгеэр гэрэлтүүлжэ байһандань омогорхоно. Октябрьска революциин илаһанай эсэстэ бии болоһон советскэ байгуулалта болбол дэлхэйн бүхы түүхын хүгжэлтэдэ шэнэдхэн хубилтахы туйлай ехэ нүлөө үзүүлнэ. Октябрьска революциар соносхогдоһон принципүүд болбол мүнөө Советскэ Союзаар толгойлогдожо байгаа социализмын ба демократиин хүсэн түгэлдэр лагериие нэгэдүүлнэ. Нацануудай ахадүүгэй хани харилсаанай жэшээе харуулагша советскэ гүрэниие байгуулгын дүй дүршэлые хараhадаа бусад оронуудай арадууд капитализмһаа социализмын хэмжээлэшэгүй булюу һайн байһаниие ойлгожо абана.

Советскэ Союз эб найрамдалай политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулдаг байгаа, ябуулжашье байна. Энэ политикын ашаар манай орон бүхы дэлхэй дээрэ олон зуугаад миллион хүнүүдтэ дурлагдадаг ба дэмжэгдэдэг болоо. Коммунистическэ парти ба Советскэ правительство шэнэ дай үүдхүүлхэгүй, бүхы оронуудтай эбтэйгээр ажаһууха ябадалые гадаадын политикын талаар өөһэдынгөө гол зорилго гэжэ тоолоно.

Зохёон байгуулхы амгалан ажал эрхилжэ байгаа манай арад ерээдүй тээшээ этигэлтэйгээр харана. Тэрэ хадаа коммунистическэ общество байгуулгын замаар урагшаа, шэнэ шэнэ илалтанууд тээшэ дабшахаар эрид шиидээд, өөрынгөө инаг түрэл советскэ засагай оршон мандалгын гушан долоодохи жэлдэ элсэн оробо. Коммунизм байгуулгын түлөө тэмсэлдэхи советскэ арадай агуухэ ударидахы хүсэн—Коммунистическэ парти тус арадые тэдэ илалтанууд тээшэ ударидажа ябана.

Арадай демократиин оронуудай ажалшад Агуухэ Октябриин 36-дахи жэлэй ойе һайндэрлэжэ байна

Польско арадай баяр

ВАРШАВА, ноябриин 5. (ТАСС). Польско Арадай Республикын ажалшад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе баяртайгаар тэмдэглэжэ байна. Ороной городууд ба тосхонууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Советскэ ба польско арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаанай, мүн социализм байгуулха хэрэгтэнь Польшодо ахадүүгэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзда гүн гүнзэгы баяр баясхалангай мэдэрэл октябрьска уряанууд ба транспарантнуудта харуулагдана.

Энэ жэлдэ Польшодо Агуухэ Октябриин ойе һайндэрлэлгэ польско-советскэ хани барисаа бэхижүүлгын һарые үнгэргэлгэтэй тохёолдобо. Коммунистическэ байгуулалтада СССР-эй арадуудай туйлаһан амжалтанууд тухай лекцинүүд, элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд городууд болон тосхонуудта, предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта үнгэргэгдэжэ байна. Һаратай дашарамдуулан, Польшодо ерэһэн Евгений Вахтанговай нэрэмжэтэ театрын артистнуудтай ба советскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегацитай польско ажалшадай уулзалганууд хоёр арадуудай хоорондохи хани барисаанай толотомо демонстраци боложо байна. Үсэгэлдэр Польско Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Болеслав Берут советскэ делегацитай ба Евгений Вахтанговай нэрэмжэтэ театрын хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадтай уулзаба.

Эдэ үдэрнүүдтэ Поронинодохи В. И. Ленинэй музейдэ хүнүүд олоороо орожо байна. Ороной заха хизаар бүриһөө хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин делегацинууд ишэ ерэнэ. Музейтэй зэргэлээд, В. И. Лениндэ табигдаһан памятник польско олониитын түлөөлэгшэдэй асарһан сэсэгүүдээр шэмэглэгдэнхэй.

Шахтёрнууд, металлургнууд, текстильщигүүд, машина бүтээгшэд Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсанхай. «Сталиногруд» шахтын коллектив үдэр бүри түсэбһөө гадуур 350 тонно хүрэтэр нүүрһэ үгэнэ. Түсэбһөө гадуур продукци бүтээн гаргаһан тухай мэдээсэлнүүд ороной заха хизаар бүриһөө абтажа байна.

Чехословакиин ажалшадай суглаанууд

ПРАГА, ноябриин 5. (ТАСС). Чехословацка арад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе баяртайгаар һайндэрлэхэ гэжэ үнинһөө бэлдээ.

Ноябриин 6-да Прагада ба бусад городуудта митингнүүд болохонь.

Областьнуудта эстафетэнүүд боложо дүүрэбэ. Жэшээлхэдэ, Пражска областиин 1500 гаран тосхонууд ба деревнинүүдһээ һайндэрэй бэшэгүүд, бэлэгүүд Прагада эльгээгдэбэ. Советскэ арадта жиирэй хүнүүдэй дуратай байһан ябадалые гэршэлһэн эдэ бэшэгүүд ба бэлэгүүд хадаа «Эб найрамдалай болон хани барисаанай послани» гэһэн нииитэ эстафетэдэ оруулагдаха байна.

Агуухэ Октябрьда зорюулагдаһан суглаанууд ба хөөрэлдөөнүүд заводуудта, фабриканууд, шахтанууд, руднигуудта, хүдөө ажахын едиинэ кооперативуудта, совхозуудта ба һургуулинуудта болоно.

Советскэ арадай ажабайдал тухай хэлэһэн советскэ номой оло мянган выставкэ Чехословацка республикын городууд ба тосхонуудта нээгдэбэ.

Болгарска барилгашадай амжалта

СОФИ, ноябриин 5. (ТАСС). Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин үдэрые Болгариин ажалшад социалистическэ байгуулалтада ехэ илалта туйлажа һайндэрлэнэ: болгарска металлургиин түрүүшынхи болохо В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гүрэнэй металлургическа завод ба «Димитрово» гэжэ ашагта малтамалнуудые һайжаруулгын централизна фабрика хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Заводой һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн талмай дээрэ мүнөөдэр олон мянган барилгашадай митинг болоо. Вылко Червенков түрүүтэй Болгарска коммунистическэ партиин ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд, политическэ ба олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, СССР-һээ Болгарида байгаа посол М. Ф. Бодров, арадай демократиин оронуудай дипломатическа түлөөлэгшэд, олон тоото айлшад — Софиин ба Димитровэй ажалшад һайндэртэ ерэбэ.

Хүндэ промышленностиин министр Тано Цолов митинг дээрэ үгэ хэлээ. Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Вылко Червенков БКП-гэй ЦК-гэй ба правительствын үмэнэһөө заводой барилгашадые халуунаар амаршалба.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 5. (ТАСС). Эдэ үдэрнүүдтэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын предприятинууд дээрэ ажалай дэбжэлтэ харагдана. Октябриин 36-дахи жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсоод, ажалшад үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлана.

Ли Мун Хак директортэй машина бүтээлгын завод дээрэ агуухэ һайндэрэй хүндэлэлдэ болоһон мүрысөөндэ заводой бүхы хүдэлмэришэд хабаадалсана гэжэ «Нодон Синмун» газетэ мэдээсэнэ.

Пхеньянска тамхинай фабрикада ба республикын хэдэн олон пунктнуудта һайндэрэй мүрысөөндэ туйлагдаһан амжалтанууд тухай газетэнүүд хэлэнэ.

Корейскэ Арадай армиин сэрэгшэд Октябриин һайндэрые угтаха бэлэдхэл ехэ баяртайгаар хэжэ байна. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида зорюулагдаһан вечернүүд ба лекцинүүд армейскэ клубуудта, культурын байшангуудта, казармануудта үнгэргэгдэнэ.

Үдэр бүри корейскэ бүхы газетэнүүд советскэ арадай ажабайдал тухай, коммунизм байгуулхын түлөө тэрэнэй тэмсэл тухай статьянуудые толилно.

Октябриин 36-дахи жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай суглаанууд предприятинуудта, һургуулинуудта, сэрэгэй частьнуудта ба эмхи зургаануудта, мүн хүдөө нютагуудта үнгэргэгдэнэ.

Түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ

ПЕКИН, ноябриин 5. (ТАСС). Жэлэй үйлэдбэриин түсэбые ороной промышленна томо предприятинуудай болзорһоо урид дүүргэһэн тухай «Женьминьжибао» газетэ мэдээсэнэ. Тэдэ предприятинуудай тоодо «Азня», «Синьху» гэжэ шанхайска металлургическа заводууд, тошиилдохо-мүлихэ шулуунуудай шаньдунска завод, «Дачэн» гэжэ электромоторно завод, ашагта малтамалай түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха шанхайска завод ба паровой турбинануудай завод оролсоно.

Дальнинска электроламнова завод үйлэдбэриин жэлэй түсэбые октябриин 20-до 17,4 процентээр үлүүлэн дүүргэбэ. Зүүн-хойто Хитадай Хэганска шулуу нүүрһэнэй уурхайн шахтёрнууд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо 72 үдэр урид дүүргэбэ. Порт-Артур—Дальнии гэжэ районодохи нефть сэбэрлэлгын № 7 завод жэлэй үйлэдбэриин түсэбые 113,5 процент дүүргэбэ.

„Эхэ“ гэжэ пьесэ Венэдэ табигдаба

ВЕНА, ноябриин 5. (ТАСС). «Скала» гэжэ венскэ прогрессивнэ театр А. М. Горькиин зохёолоор «Эхэ» гэжэ спектакль табиһан байна. Немецкэ элитэ артистнууд Эрнст Бош ба Елена Вейгель, мүн австрийска артистнууд Эрика Пеликовский, Фридрих Лобе, Отто Таузиг ба бусадай хабаадалгатайгаар немецкэ драматург Бертольд Брехт энэ спектакль табиба.

Премьерэ ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Советскэ ба Чехословацка футболистнуудай хоорондо уулзалга болобо

ПРАГА, ноябриин 5. (ТАСС). «Динамо» гэжэ обществын московско командын ба чехословацка шахтёрнуудай футбольно шэлэгдэмэл командын хоорондо уласхоорондын нүхэр ёһоной уулзалга мүнөөдэр Брногой «Спартак» гэжэ стадион дээрэ болобо.

Советскэ футболистнууд илаба. Тоо 5 : 0 болоо.

Панъмыньчжондохи хэлсээнүүд дээрэ

ПЕКИН, ноябриин 5. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, политическэ конференци тушаа хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай талын делегаци коммюнике толилоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Политическэ конференцидэ хабаатай асуудалнууд тушаа хэлсээ хэжэ байгаа хоёр талын 8-дахи заседани дээрэ, ноябриин 4-дэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын түлөөлэгшэ Ки Сук Бок американска түлөөлэгшын хэһэн мэдүүлгые шэнжэлһэн ба тэрэ мэдүүлгэ соо байһан зүрилдөөнүүдые элирүүлһэн байна.

Дэлхэйн олониитын хашалтаар нүгөө тала хадаа политическэ конференциин состав тухай асуудалые элеэр арсахые шиидээгүй гэжэ Ки Сук Бок зааба. Гэбэшье, тэрэ хадаа энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ ба шиидхэхэ ябадалда али болохоор һаад хэнэ. Хоёр талын дурадхаһан зүблэхэ зүйлэй элдэб олон пунктнуудые зүбшэн хэлсэхэ ба шиидхэхэ шухала байһан тухай зааха зуураа, нүгөө тала хадаа политическэ конференциин состав тухай асуудалаар гансахан лэ һаналаа мэдэлсэхэ шухала юм, энэ асуудал шиидхэхээр бэлэн болоогүй гэжэ элдэб янзын шалтагаануудые дурдан мэдүүлнэ.

Политическэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадалга тухай хэлэхэ зуураа, Ки Сук Бок нүгөө талаһаа иигэжэ асууба: политическэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадалгые эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй 60-дахи параграфай буруушаагаагүй, мүн энэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадалгань тэрэнэй амжалтада туһалха, тэрэнэй амжалтада шухала хэрэгтэй байхада, ямар шалтагаанаар нүгөө тала энэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадаха ябадалда эсэргүүсэнэб? Ямар ушарһаа нүгөө тала нейтральна оронуудһаа айна гээшэб? Корейдэ американска сэрэгүүдые удаан сагаар үлөөхэ, Ли Сын Манние дура зоргоорнь табиха һанаатай байһан, «харилсан хамгаалалта тухай» договорые хойто зүг руу добтолхо тухай хашхардаг Ли Сын Мантай нүгөө талын баталһан ушарһаа, эдэ баримтанууд тухай нейтральна оронуудта элеэр мэдээсэхые тэрэнэй айһан ушарһаа энэнь хэгдээ бэшэ гү?

Политическэ конференциие түргэнөөр зарлаха гэжэ үнэхөөр оролдоһон байгаа һаа, нүгөө тала үнэн зүб зүблэхэ зүйлые һаадгүйгөөр зүбшөөхэ, политическэ конференциин состав тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ ба шиидхэхэ ёһотой гэжэ Ки Сук Бок нүгөө талада түгэсхэлдөө мэдүүлбэ.

Американска талын түлөөлэгшэ корейско-хитадай талада харюу үгэжэ шадаагүй, политическэ конференциин состав тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэһээ арсахын тулада өөрынгөө урдын шалтагаануудые миил дабтаһан байна.

Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаанай һара

ХЕЛЬСИНКИ, ноябриин 5. (ТАСС). Финляндиин ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаанай һара Финляндида ноябриин 7-һоо декабриин 7 хүрэтэр үнгэргэгдэхэ байна.

Һарын үедэ 1500 шахуу элдэб янзын хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ юм гэжэ «Финлянди—Советскэ Союз» обществын генеральна секретарь Тойво Карвонен мэдээсэбэ. Финляндиин олон арбаад мянган хүнүүд Советскэ Союздахи ажабайдалтай, культуратай, экономикотой танилсажа байна.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе һайндэрлэлгэтэй дашарамдуулан ноябриин 8-да болохо советскэ ба финскэ артистнуудай концертээр энэ һара эхилхэ юм.

Һарын үедэ хүдэлмэришэдэй, уранзураашадай ба селекционернүүдэй 3 делегаци Финляндиһаа Советскэ Союз ошохо байна.

Французска Баруун Африкын ажалшадай забастовко

ПАРИЖ, ноябриин 5. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, ажал тухай кодекс бии болгохын түлөө тэмсэлэй лозунг доро забастовко Сенегалда (Французска Баруун Африка) амжалтатайгаар боложо үргэлжэлһөөр. Мүнөө Сенегалай ажалшадай забастовко французска Гвинейн ба Мавританиин территори дээрэ дэлгэржэ байна.

Японско парламентын байшангай дэргэдэ профсоюзай хоёр мянган гэшүүдэй демонстраци болоо

ШАНХАЙ, ноябриин 5. (ТАСС). «Майници» гэжэ японско газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр үдэшэ японско парламентын байшангай дэргэдэ демонстраци боложо, тэрээндэ хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ба бусад профсоюзуудай хоёр мянган гэшүүд хабаадаба. Демонстрантнууд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табиһан байна.

Газарай түлөө итальянска таряашадай тэмсэл

РИМ, ноябриин 5. (ТАСС). «Аграрна реформо» гэдэг тухай Правительственна хуулиин үндэһөөр помещигүүдһээ хуряагдан абтаһан болобошье, таряашадта үгтөөгүй газарнуудые Фоджа провинциин батрагууд эзэлэн абаа гэжэ «Унита» газетэ мэдээсэнэ. Полици батрагуудта добтолбо, тэдэнэй нэгэниинь шархатаа, 8 хүн арестовалагдаа.

Ажабайдалай услови һайжаруулхын түлөө Норвегиин ажалшадай тэмсэл

ОСЛО, ноябриин 5. (ТАСС). Холо тамарха норвежскэ штурмануудай союз хадаа штурмануудай ажалай услови һайжаруулха зорилгоор тарифна хэлсээнүүдые дахин хаража үзэхэ тухай эрилтые суднын эзэдэй хангаагүй һаань, декабриин 3-һаа забастовко соносхохо гэһэн шиидхэбэри абаа гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Туниста сүүдэй террор хэгдэнэ

ПАРИЖ, ноябриин 5. (ТАСС). «Юманите» газетэ Туниста шэнэ хашалта мүрдэлгын хэгдэжэ байһан тухай мэдээсэнэ. Үсэгэлдэр французска сэрэгэй трибунал хадаа «манифестацинуудта ба добтолгодо» хабаадаба гэжэ гэмнээд, Тунисай хоёр хүниие саазалан алахаар, 5 хүниие наһан соонь түрмэдэ хаахаар ба 10 хүниие элдэб янзын болзороор түрмэдэ хааха гү, али каторжна хүдэлмэри хэлгэхээр сүүдлэбэ.

Бирмэдэ гоминдановска банданнуудые Холбоото Штадуудай дэмжэһэн тухай индийскэ газетэ мэдээсэнэ

ДЕЛИ, ноябриин 5. (ТАСС). «Амрита Базар Патрика» гэжэ Калькуттска газетэ Бирмэдэ байгаа гоминдановска банданнуудые Холбоото Штадуудай дэмжэһэн ябадалые эрид шангаар буруушаана. Бирмэдэхи гоминдановска бандидуудта зорюулан мүнгэ, буу зэбсэгүүд ба бусад материалнуудые Чан Кай-шиин бүлэгэй хаанаһаа абадаг тухай хэлэхэ зуураа, тус газетэ хадаа дэлхэй «гадаадын ханинарһаа Тайванай дулдыданги байһан тухай мэдэнэ» гэжэ бэшэнэ.

Газетэ ООН-дохи бирманска делегациин толгойлогшо У Мьинт Тейн гэгшын мэдүүлгые бүрин һайшаана. Бирмэдэхи гоминдановска сэрэгүүд гансахан Холбоото Штадуудай дэмжэһэнэй ашаар байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Итало-Югославска харилсаанууд тушаа

РИМ, ноябриин 5. (ТАСС). «Глобо» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, гадаадын худалдаа наймаанай ба гадаадын хэрэгүүдэй министерствонүүд цитрусова ба ондоо зарим үрһэнһөө гадна, итальянска товарнуудые Югослави руу эльгээхэ ябадалда лицензи бии болгохо гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

Энээнтэй дашарамдуулан, Римдэхи югославска посланник Грегорич өөрынгөө правительствын үмэнэһөө Италиин правительствода протестын ното барюулба.

Энэ хэмжээн «итальянска хилэ шадархи газарнуудта сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудые Югославиин болиоулаагүй ушарһаа, Югослави руу стратегическэ материалнуудые эльгээхэ хэрэгтэ һаад хэхэ шухала байһан шалтагаанаар үүдхэгдээ» гэжэ Италиин гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Доминедо югославска посланнигта мэдүүлбэ.

Республиканска хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулида хэдэн зуугаад үхибүү[н] һуража, хүгжэмэй культурые шудалнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: долоодохи классай һурагша Аля Болсохоева скрипка[…] дэ Чайковскиин зохёолнуудые гүйсэдхэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Түрэл городтомнай

Манай республикын столица — Улан-Удэ город Советскэ Союзай бусад олон ехэ ехэ городуудһаа хэдэн зуугаад, мянгаад километрын газарта — Сэлэнгэ, Үдэ мүрэнүүдэй уулзуур дээрэ оршон байдаг. Хэды тиимэ холо байбашье, бусад олон ахадүүнэр — городуудтаяа үдэр, час, минута бүхэндэ харагдахагүй олон утаһануудаар таһаршагүй бүхэ холбоотой. Эдэ үдэрнүүдтэ — хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе нээһэн Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин гушан зургаан жэлэй ойн гүйсэжэ байгаа үедэ—тэрэ холбоонь улам бүри нигтарна, улам бүри бэхижэнэ. Энээниинь гэршэлһэн үнэн зүрхэнэй амаршалгын үгэнүүд хэдэн зуугаад, мянгаадаараа эфирээр шууян ниидэнэд. Тиин уданшьегүй тэдэнэй удхые тайлбарилан телеграфистка басаганай стол дээрэ иигэжэ уншанабди: «Калининградһаа — Улан-Удэ, паровозо-вагонно завод, хүдэлмэришэн Даша Баторовта, Агуухэ һайндэрээр дашарамдуулан таанараа халуунаар амаршалнабди. Бултанайтнай элүүр энхэ ябахые, ажалдаа эрхим амжалтануудые туйлахые. үнэн сэдьхэлһээ хүсэн үлдэнэбди. Танай танил Ивановтан». Үгышье һаа, манай ороной зүүн заха болохо—Курильска аралнуудһаа, сэсэг намаагаар хододоо надхан байдаг нарата Грузиһаа, Эхэ ороноймнай столица — Москваһаа, Ленинградһаа, Уралһаа хэды олон иимэ телеграманууд ерэнэ гээшэб, тооложо барашагүй. Һургуулида һуралсажа байһан хүбүүд, басагадууд, дайнай үеын бэрхэшээлтэй хүндэ сагуудта танилсаһан ород, грузин, белорус, татар яһанайшье хүнүүд, хэрэг ажалаараа хани нүхэд болоһоншье уладууд булта даа иимэ амаршалганаудаар хөөрэлдэнэд.

Городоймнай үйлсэ, талмайнууд һайндэрэйхеэр хубсаланхай. Ялагар улаан бүдүүд дээрэ элдэб олон уряа, лозунгнууд, ажалай амжалта илалта гэршэлһэн гоё һайхан транспарантнууд, плакадууд бүхы гэр, байшангуудай нюур талые шэмэглэнэ. Газаа, гэртэ — хаанашье ябахада баяр баясхалангай тэмдэг эли тодоор үзэгдэнэ. Элдэб олон магазинуудай үүдэнүүд үргэнөөр сэлеэтэй. Һайндэрэй бэлэгүүдые ажалшад элбэг дэлбэгээр худалдан а[…]на. Тэдэнэй дунда хүдөө нютаг[…] һаа республиканска выставкэдэ[…] һэн малша, таряаша хүбүүд, ба[…] гадууд, үбгэд, хүгшэдүүдшье [...] Тэдэнэр өөһэдынгөө хэжэ бай[…] ажалай эгээн эрхим туйлалта[…] дые—аржагар шара шэнисын бо[…] тонуудые, амба томо үнеэд, […] ган гахайнууд, хурдан хүлэг м[…] дуудые, түрүү техникын орёо [...] һон түхеэрэлгэнүүдые асара[…] Мүн манай городойшье ажал[…] тэдэнэй урда хэлэхэ харюу үгэ[…] Республикымнай столицын ха[…] олон томо томо предприятинууд[…] раалагдаһан болзорһоо холо у[…] гүрэнэй түсэбүүдые үлүүлэн дү[…] гээд байна. Жэшээлхэдэ, Сибир[…] болон Дальна Востогой бари[…] нуудые шэлээр хангадаг манай [...] ханизированнэ шэлэй заводой к[…] лективэйхид арбан һарынгаа т[…] бые хахад һара урид дүүргээ. [...] тэдэнэр түсэбһөө гадуур нэгэ […] лион гурбан зуугаад мянган т[…] ригэй продукци үгэбэ. Тэрэшэ[…] үргэн хэрэглэлэй эд бараану[…] үйлэдбэрилэн гаргадаг Кировэй [...] рэмжэтэ артель түсэбһөө га[…] зургаан зуугаад түмэр ороны[…] хэдэн арбаад мянган амһарта[…] дые ажалшадта бүтээн гар[…] Мяха-консервын комбинадай, […] ной завод болон бусад олон [...] приятинуудай хүдэлмэрилэгшэд [...] хим бэлэгүүдтэйгээр алдарта һа[…] дэрые угтажа байна.

Манай городой ажалшад энэ[…] хэтэ һайндэрые угтажа байха[…] гансашье туйлаһан амжалтану[…] тоолоно бэшэ, харин саашадаа [...] хэл оролдолго ехэтэйгээр хүдэ[…] рилжэ, бүри ехэ илалтануудые [...] лахаар зоригжоно. Энэ зори[…] хаанашье—түмэр замай депод[…] педагогическа институдай [...] залдашье, оперо ба баледэй [...] рын сцена дээрэшье хаража б[…] моор.

Шэнэ, гэрэлтэ үеын эхи та[…] Октябрьска революциин ал[…] ойе тэмдэглэхэ зуураа оломи[…] но советскэ арад, тэрэ тоодо [...] найшье городой ажалшад зол[…] гал, сүлөөтэ ажабайдал ол[…] нойнь түлөө түрэл Коммунисти[…] партида гүнзэгы ехэ баяр ба[…] лан хүргэнэ.

Ч. Намжи[…]

Адуу малынь олошорно

Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз малажал хүгжөөхэ энэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргээд, Октябриин һайндэрые омогтойгоор угтажа байна. Тэрэ тоодо эбэртэ модо малаар — 101,3 процент, хонин ямаагаар — [...] адуугаар — 112, гахайгаар 183, шубуугаар 110,3 про[…] дүүргэгдэһэн байна. Мүнөө к[…] малай үбэлжэлгые бэлэдхэл[…] тайгаар угтаба.

Д. Чими[…]

Механизаторнуудай амжалта

Бичурын МТС-эй тракторист Т. П. Григорьев энэ жэлэй сезон соо хамта 2205 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ, 3960 килограмм горючи болон тоһодохо материал алмаа. Тэрэнэй халаанай нүхэр Роман Ильич Шиханов мүн тэрэшэлэн 1975 гектар зөөлэн [ха]лалга хэһэн ба 4080 килограмм [го]рючи болон тоһодохо материал [х]маһан байна.

Н. Гаври[…]

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИП[…]

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Песни родной стороны» (14, 15 ч. 40 м., 17 ч. 20 м., 19, 20 ч. 40 м. ба 22 ч. 20 м.), киножурнал «Новости дня» № 52.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Звезда» (11, 15, 17, 19 ба 23 час.), «Оборона […]цина» (13 ба 21 ч.), киножурнал [«Со]точная Сибирь» № 38.

«ХРОНИКА» кинотеатрта—«Чело[век с]ружьем» (14, 16, 19, 21 ба 23 […]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00672. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.